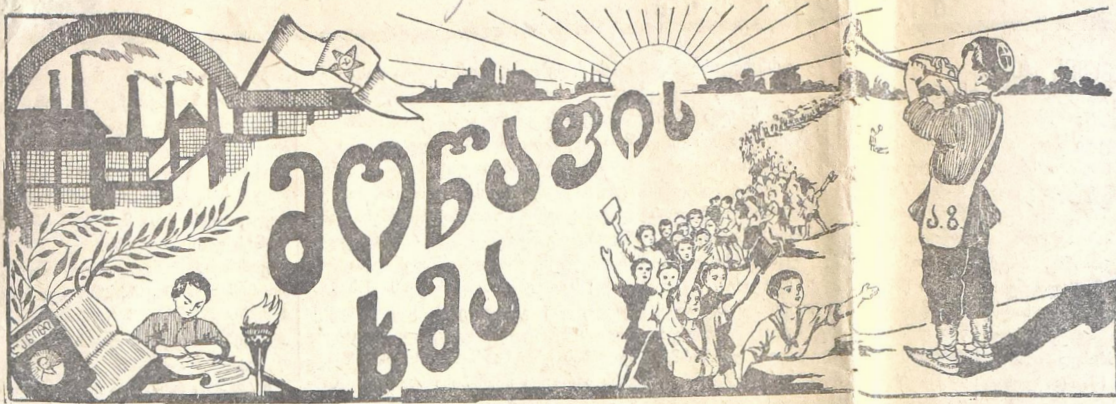

80/4

85/4
-80

ახალგაზრდა პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

რედაქცია

ტფილისი, განათლების სა-
ხალხო კომისარიატი.

პერიოდი

23

ნომერი

1924 წ.

ფასი 3 კპ.

დასაბეჭდად გამოგზავნილი მასა-
ლები უნდა იწერებოდეს ცალ-
გვრდზე, ავტორის ხელის მო-
წერით და სკოლის აღნიშვნით.

№ 3

ქართული მოწაფეობის სკოლა-კვირული გაზეთი

№ 3

ორი საყვარელი

(პირველი საუბარის გაგრძელება)

კაპიტალისტები მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეუძლია არსებობა, თუ ქვეყნის ბატონობა მათ ხელშია. ისინი ბატონობენ თავისი ქვეყნის მუშებზე. ვინაიდან მათთვის ძლიერ საჭიროა ნედლი მასალა და ბაზარი, ისინი იპყრობენ იმ ქვეყნებს, სადაც ასეთები მოიპოვებიან. თანამედროვე კაპიტალი ცეცხლითა და მავნებით იკავებს გზას თავისი ბატონობის გასამტკიცებლად. იმას არ შეუძლია შეურიგდეს დამოუკიდებელ სახელმწიფოების არსებობას. ის ვერ ურიგდება აგრეთვე სწორედ მათ, რომლებიც დამოუკიდებლობას სხვადასხვა სახესხვაობით მოითხოვენ. კაპიტალის სჭიროა მხოლოდ და მხოლოდ ბატონობა, სხვაფერად არსებობა მას არ შეუძლია. აქედან გამომდინარე, კაპიტალისტების ბატონობა ოქტომბრის რევოლუციამ დაამხო და მის ნანგრევებზე ახალი ცხოვრების აღორძინება დაიწყო, მაგრამ ახალი ცხოვრების ამგვარად აღდგომა არ გვიძლევს ჩვენ. თვით-სახელმწიფოებრივი სახელმწიფოების გეგმით ჩვენ თვითმპყრობელობა იმპერია?

ძირ-ბუდღიანად დანგრეული მეურნეობა, სიღატაკე, ხალხის სიბნელე, გაუნათლებლობა. ამას ზედ დავუმატოთ ის გარემოება, რომ ჩვენ დავრჩით ალყა შემოვრტყმული ჩვენი მოსახლე მტერი-კაპიტალისტური სახელმწიფოებისაგან, მაგრამ ეს ალყა უკვე გადარღვივებული ადგა.

როგორც ვხედავთ, ერთმანეთს ორი საყვარელი დაუპირისპირდა: კაპიტალისტური სახელმწიფოები, როგორც ურთიერთობა სუფევდა და სუფევს ამ ორ საყვარელს შორის. ესაა განვიხილოთ კაპიტალისტური სახელმწიფოთა ჯგუფები. ეს ჯგუფები შემდეგია: ფრანგულ ინგლისურ, ამერიკულ და იაპონურ სახელმწიფოთა ჯგუფები. სხენებულ ჯგუფებში თვითიწილი ბრძოლა სახელმწიფო განაგებს თავისი ჯგუფში შემავალ სახელმწიფოებს.

ჯგუფში შემავალი წერილი სახელმწიფოები გაბატონებული დიდი სახელმწიფოს უშუალო გავლენის ქვეშაა.

აი რატომ არის რომ მთელი კაპიტალისტური სამყარო ცალ-ცალკე დამოუკიდებელ სახელმწიფოებს კი არ წარმოადგენს, როგორც ეს გეოგრაფიულ რუკაზე ნახევი, არამედ მხოლოდ და მხოლოდ ოთხ დიდ სახელმწიფოშია შესტევილი. საფრანგეთი ბატონობს ჩხოსლოვანეთზე, უნგრეთზე, სამხრეთ სლავეთზე, რუმინეთზე, ბოლონეთზე, ბელგიაზე და გერმანიასა და ავსტრიაზე ჩამოგლეჯილ ნაწილებზე და თითქმის აფრიკის მთელ დასავლეთ ნახევარს.

ინგლისი ბატონობს უმრავლეს სახელმწიფოებზე, რომელნიც გაშენებულია ჩრდილოეთ ბალტიისა და ხმელთაშუა ზღვის, ანტლანტიკისა და ინდოეთის ოკეანის ნაპირებზე.

სახელმწიფო: გოლანდიას, შვეიცარია და ნორვეგიას, ლატვიას, ლიტვას და ესტონეთს, პორტუგალიას, საბერძნეთსა და აფრიკის მთელ აღმოსავლეთ ნახევარს, მთელ ავსტრალიასა და აზიის თითქმის მთელ სამხრეთ ნაწილზე და კანადაზე. ამერიკის შეერთებული შტატები ბატონობენ უმთავრესად ამხრეთ ამერი-

კის წერილი სახელმწიფოებზე. იაპონია ბატონობს აზიის აღმოსავლეთ ნაწილსა და თითქმის მთელ ჩინეთზე.

ამრიგად კაპიტალისტური სამყაროს პოლიტიკური რუკა ძლიერ გამარტივებულია. არსებობს მხოლოდ ოთხი ჯგუფი სახელმწიფოთა, რომელთა სათავეში დგანან: საფრანგეთი, ინგლისი, იაპონია და ჩრდილო-ამერიკის შეერთებული შტატები. ამ ოთხ კაპიტალისტურ სახელმწიფოთა ჯგუფს შორის წარმოებს შეუწყვეტელი ბრძოლა ერთი მეორეზე უპირატესობის მიზნით. ეკონომიურ ბრძოლას მოსდევს სამკედრო სასიცოცხლო სისხლის მღერელი ომი. ამგვარი მოსალოდნელი ომის კვანძი უკვე ინახუდება ამ უმად დიდ სახელმწიფოთა შორის ჩინეთზე ბატონობის გამო. ინგლისი და ამერიკა ეცილება იაპონიას ჩინეთზე ბატონობაში. ომი ამჟამად ჩინეთში სწრაფდება ორი მიმართულების შორის. ერთი მიმართულებას აიარაღებს და ზურგს უმაგრებს იაპონია, მეორეს ინგლისი და ამერიკა. გამარჯვება ჯერჯერობით იაპონიის მხარეზეა.

ლ. გ.

ახალგაზრდა მოწაფეობის სკოლა-კვირული გაზეთი

ყველა კარგად ვიცით, თუ რა დიდი განსხვავება არის ქალაქის და სოფლის მოწაფეთა შორის, როგორც სწავლა-განათლების მხრივ, ისე მათი ეკონომიურ მდგომარეობათა. ეს განსხვავება წარმოსდგება სოფლისა და ქალაქის კულტურული და ეკონომიური განსხვავებისაგან. ძლიერ შორი შორ დგას განვითარების მხრივ ქალაქისა და სოფლის მოწაფეობა.

ჩვენ, ქალაქელი მოწაფეები ნათლად წარმოვიდგენთ ამ განსხვავებას. სულ სხვაა ქალაქის მოწაფის ყოფა-ცხოვრება, მისი სწავლა-აღზრდის მსოფლიობა. გარდა იმ სკოლისა რომელშიც ჩვენ ყოველ დღე დავიარებთ და სწავლა-განათლებას ვღებულობთ ქალაქში გვაქვს კიდევ მრავალი კულტ. დაწესებულება, რომელნიც სკოლაზე არანაკლებად აწვითავენ და აღზრდის ახალგაზრდობის ქუთუგონებს და გულს. თეატრები, სამკითხველოები, კინოები, სხვა და სხვა მოხსენებები და სხვა.

ქალაქელი მოწაფისათვის ეს ხელმისაწვდენია, ასე რომ ქალაქელი მოწაფე სწავლობს მრავალ სკოლაში—და ასე, ამგვარად მიდის წინ.

ბევრს არ გილაპარაკებ ქალაქის მოწაფის მდგომარეობის შესახებ. ახლა გადავავლოთ თვალი სოფლის მოწაფის მდგომარეობას, განვიხილოთ მოკლე მისი ყოფა-ცხოვრება, მისი სწავლა-აღზრდის საქმე.

ეს ყველა კარგად ეცოდინება, თუ რა დიდი განსხვავება არის სოფლისა და ქალაქის მოწაფეთა შორის ყოველმხრივ.

თქვენ რომ დაიარათ სოფლები და იკითხოთ თეატრი, ან სამკითხველო, ან სხვა ამგვარი კულტურული დაწესებულებანი ძლიერ იშვიათად შეგხვდებათ, თუმცა ის ბოლო დროს სოფლებში წინ მიდის. იქ თუ რა არის, ქალაქთან შედარებით რასაკვირველია დაბლა დგას, სუსტი ძალებით. სკოლები თითქმის ყველა სოფელში არსებობს, სადაც სწავლობენ გლეხის შვილები, მაგრამ სულ სხვა პირობებში. ქალაქის სკოლები ყოველმხრივ მოწყობილია, შენობითაც, სა-

ქალაქში მასწავლებლები უფრო მომზადებიან, სოფელში კი იშვიათად არის სკოლის უფარგისი შენობები, ჩვეულებრივ ფანჯრებით, ფარალაღა ქალებით, ნაკლებ მომზადებული მასწავლებლებით. ამას ზედ ერთვის პარტნი და სასწავლო ნივთების უქონლობა მკითხველმა არ იფიქროს, რომ დღეს სოფლის სკოლები ასეთ უნუგეშო მდგომარეობაში იყოს ყოველგან, არა, მხოლოდ მე მოგახსენებთ, რომ ჩემ მიერ აღწერილ სკოლებშიც საკმაოდ გვხვდება, გვხვდება ამას შედარებისათვის მოგვხსენებთ. ასეთ პირობებში აღზრდილი მოწაფე,

რომ რასაკვირველია, შეიარაღდება სათანადო სწავლათალებით და ცხოვრებაში ვერ გასა საჭიროდ იმეორდება. ახლა ვიყენებთ, რით შეგვიძლია დავგებოთ ქალაქის მოწაფეთა სოფელში თანამომქმეთ? აი, სწორედ ამას ვხედავთ ვიფიქროთ, ამაზე უნდა ვიზრუნოთ ყველამ. მე ვიყვევ ამხანაგებს, როგორ ქალაქელს, ისე სოფელში მოწაფეებს დამოსტყვან თა-

ფურცლებზე საჭიროა რომ ჩვენ ქალაქის და სოფლის მოწაფე ახალგაზრდობას შორის შეიქმნეს მტკიცე, ჭიკრიკი კავშირი, ერთი და მეორე უნდა იცნობდნენ ერთი მეორის ყოფა-ცხოვრებას. ჩვენ, ქალაქის მოწაფე ახალ-თაბამ ხელი უნდა შეუწყვიტოთ ამ საქმე, უნდა ვეცადოთ რომ არ ჩამოვდვარე ისინი ჩვენ არც ერთი ნაბიჯით სწავლა-განათლებას თუ რევოლუციონერ ცხოვრებაში.

საჭიროა რომ ყოველი ჩვენგანი მტკიცედ იყოს შეგვიძინებული გლეხის შეიარაღებაში, ჩვენ უნდა ვაღწიოთ თვალი მათ ყოფა ცხოვრებას, მათ ავსა და კარგს, ჩვენ შევრთვებულნი გლეხის შეიარაღებაში უნდა ვესწრაფებოდეთ წინსვლას. ამხანაგებო! საჭიროა დაახლოვება სოფელში მოწაფეობასთან. ერთი უდიდესი საწვავებიათაგან, რომელიც ამ საქმეს ხელს შეუწყობს არის ჩვენი ინტერესების დაეცემა, ჩვენი გულის მესაიდუმლე გზებით „მოწაფის ხმა“.

აი, სწორედ ეს გაზეთი საჭიროა გავავრცელოთ საქართველოს ყოველ ქართულ სასწავლებელში, როგორც ქალაქში, აგრეთვე სოფელში. აქ უნდა მოთავსდეს როგორც ქალაქის მოწაფის წერილი, აგრეთვე სოფლისა: რომელიც ეს ინტერესებს შეეხება.

აი ეს გაზეთი გაუშვას დიდ სამხატვრო ქალაქელ და სოფელში მოწაფეობას ერთმანეთს გაეცნოს. სოფლის მოწაფე გაეცნოს ქალაქის მოწაფის ყოფა-ცხოვრებას, მის მიზანს და მისი მისწრაფებას ცხოვრებისადმი და პოეტიკა, ქალაქელი სოფელისა. ჩვენ, მთავრებს უნდა გაუზიაროთ, უნდა შევრთვით სოფლის მოწაფე ახალგაზრდა ჩვენი მისწრაფებაში ცხოვრებისადმი, ჩვენი გამოცდილება, ჩვენი შეხედულება სხვადასხვა საკითხებზე და სხვა ბევრი ამგვარი. ამისათვის წერილების საშუალებით ჩვენ უნდა დავიხლოვოთ სოფლის მოწაფეები და დავიცვათ როგორც ჩვენი, აგრეთვე მათი ინტერესებიც.

არსებობს კიდევ მეორე საშუალება, აქ გახალავთ უქსურსიები. უქსურსიები ხშირია ქალაქიდან სოფლებში, სოფლებიდან ჩამოდიან უქსურსიები ქალაქში, ეს კი დიდად შეუწყობს ხელს ურთიერთ გაეცნობას.

ამას გარდა, მრავალი სოფელი სწავლობს საქართველოს სხვადასხვა ქალაქის სკოლაში. ცოტად თუ ბევრად შემსრულებელი სოფელი ცდილობს შვილი ქალაქში აღზარდოს, რადგანაც იცის, რომ ქალაქში ის ბევრს რამეს შეიძენს. სოფელი რომელიც ქალაქში სწავლობს ზაფხულში უქმეებზე სოფლებში ბრუნდება. აი, იმას აქვს საშუალება დაუახლოვდეს სოფელში მოწაფეობას, გაეცნოს მას. დაეხმაროს წინსვლაში სახელმწიფოების, საკითხავი წიგნების მიწოდებით, მოხსენებებით, წარმოადგენდეს გამართვით და სხვა. აქ შევწყვიტოთ მხოლოდ მოუწოდებ ამხანაგებს ამ საგანზე გამოსტყვან თავისი აზრი ჩვენს გაზეთის ფურცლებზე და ამ თავითვე მოვიღოთ საქმეს გულთანად ხელი.

ალექსი ბუჩუკური.

მე-14 წრ. სკ.

წინასწარ დასაწყისი

მინდა ცოტა რამ ვთქვა იმის შესახებ, თუ რა ვიყავით წინეთ და რას წარმოვადგენთ ახლა, ან რა მდგომარეობაში იმყოფებოდნა წინანდელი მოწაფეობა ჩვენთან შედარებით. თქვენ კარგად იცით, რომ წინანდელ გზა დასშულა და ფრთებ შეგვეცილა მოწაფეობას გასაქმნი არ ქონდა. მას არ ქონდა უფლება თავისუფლად გამოეთქვა თავისი აზრი სკოლის მეთოდის ზოგიერთ უარყოფით მხარეებს შესახებ, ან სხვა უსამართლობაზე. წინეთ ქართველ მოწაფეს არ ქონდა უფლება თავის მშობლიურ ენაზე ლაპარაკის სასწავლებელში; მრავალი მაგალითი არის იმის შესახებ, თუ რა საზოგადოებრივი მეთოდი იყო შემოღებული მაშინდელ სასწავლებლებში, ავიღოთ აკაკის „მოგონება“, აქედან ჩვენ შევიძინებთ დასკვნა გამოვიტანოთ მაშინდელი უსამართლობაზე.

ახლა ჩვენ, ახლანდელი მოწაფეობა სულ უბრალოდ რომ ვთქვათ, გაიღიდან გამოშვებულ ფრინველებს გვეყვარ: არაერთი ფრინველი, არაერთი წყაბელი და სახანაგები ჩვენ არ გველოება წინ: გვაქვს უფლება თავისუფალი შემოქმედების, ვლაპარაკოთ მშობლიურ ენაზე და ამ ბოლო ხანში ხომ ჩვენი საკუთარი გაზეთიც გამოვეცით, სადაც ყოველ მოწაფეს შეუძლია თავისუფლად გამოსტყვას თავისი აზრები.

ჩვენ ვართ გაიღიდან გამოშვებული ფრინველები: ვისი მეოხებით? იმ ძველ ტარჯულში მოწაფეობის, რომელიც გამოიშვებოდა იმ ტარჯული წინანდელ სასწავლებლებში. მათ შეიგნეს, რომ ამგვარი სწავლა ქართველ მოწაფეობას გადაგვარებს გზაზე აყენებდა და ნიადაგს უშვებდა მთლიან ქართველ ერის გადაგვარებას. მათ დაისახეს მიზანი, რომ მომავალი თაობა სხვანაირად აღზრდილიყო, ესწავლათ ქართულად და სხვა პირობებშიც გაუმჯობესებულიყო. მიახვედს თუ არა მათ მიზანს? რასაკვირველია მიახვედს და ჩვენ ახლა მათ ნახევრად გზას ვადგევართ და მათი ბრძოლის ნაყოფი—თავისუფლება უკვე ვიგეშით.

ლ. ღვინაშვილი

მე-15 წრ. სკ.

ჩვენ და ჩვენი მოგონებები

ეროვნული და რევოლუციონერული მომენტი მჭიდროდ იქსლდება დღევანდელ ცხოვრებაში. ჩვენ მსოფლიო რევოლუციის მოლოდინში, ვიყურებით დასავლეთისაკენ, სადაც დღეს თუ ხვალ ელირსება იქაური მშრომელი ხალხი და მოწაფეობა ჩვენსათვის გამოვიდეს ახალი ცხოვრების ასპარეზზე. ჩვენ კი კმაყოფილ უნდა ვიყოთ იმით, რაც დღეს გვექირავს ხელში. ამხანაგებო! მოწაფეობა, ჩვენ გვაქვს საშუალება გავშალოთ ჩვენი აზრის სამოსელი სკოლაში, თუ სკოლის გარე, პრესაში, გარს შემოვივებით ჩვენს ორგანოს „მოწაფის ხმას“ და მას ამით მივსცით საშუალება იმისა, რომ სულთანმყოფი კაპიტალისტების მიერ ტანჯულ მოწაფეობას დაინახოს ჩვენი ორგანოს თავისი ღირსეული შემოქმედება.

ამხანაგებო, მოწაფეობა! ჩვენი ყოფაცხოვრება უნდა გამოვხატოთ ჩვენს ორგანოში, ჩვენ ჯამი უნდა გაუქმოთ იმის, რამაც მოგვიპოვა ასეთი უფლებები. ჩვენ სახეში უნდა ვიქონიოთ სამი რამ: I. ჩვენ ვართ მოწაფეები და საქმე გვაქვს მეცნიერებასთან, რომელიც უნ-

ცხოვრებაში მცოდნეთ და არა ვინმეს ყურმოქრელი მონა.

II. ჩვენ ვართ მშრომელი ხალხის შეი-

ძლიერი. III. ჩვენ გვაქვს ჩვენი ორგანო, ალბე-ქლოთ მათ ჩვენი თავისუფალი შრომა, ნაყოფი წითელი ოქტომბრისა, რომლის დროშა დრიალებს მსოფლიოს ერთ მე-ქმესდ ნაწილზე. უსურვით ამ წითელ დროშას ვამხდარიყოს მთელი მსოფლიოს მეშვების წითელ პერანგად. ვიყოთ მოწაფე, ამ სიტყვის წმინდა მოწმენლო-ბით, ჩვენ უნდა შევივართ მოწაფის მოვლეობაში, რადგანაც ზოგიერთებმა არ ვიცით, როგორ უნდა გვექირავს თავი სკოლაში თუ სკოლის გარე. ძველმა სკოლამ ჩვენ გვიანდობა ბევრი ცული ყოფა-ქცევა, რასაც ადგლით აქვს დღეს ნაწილობრივ მაინც ჩვენი სკოლებში. ამიტომ ჩვენ მოწაფეები მოვალე ვართ, ძველი და უფარგისი ყოფა-ქცევა დავტოვოთ და ჩვენი ზნეობრიობა ავა-მალოთ.

თითოეული ჩვენთაგანი გეტყვის, რომ ის უსათუოდ ახალი დროის—ახალი სკოლის მოწაფე და ყოფა-ქცევით კი ბევრი ჩვენთაგანი ძველი სკოლის მოწაფეობისაგან შორს ვერ წასულა. ეს უმთავრესი მოთქანა მოწაფეობაში უნდა იქნეს თვით მოწაფეობის მიერ, თვითმართელობის საშუალებით ახალ ენერგიით ცხოვრებაში გატარებული.

ჩვენ ვიზრდებით ახალი წესით და ეს შრომა უსათუოდ შესაფერ ნაყოფს გამოიღებს.

დაწინაურებული კაცობრიობის გული, შრომა და შემოქმედება რევოლუციონერ მისწრაფებით არის გამსავალელი დღევანდელ ხანში, თვით ეს კი ემსახურება წითელ ოქტომბერს.

რევოლუციონერი სკოლა, მეცნიერე-ბა, მეურნეობა, თუ მიეწევრობა საესე-ბით იერებს და რასმავს წითელ დრო-შის ქვეშ ერთი სულით და გულთ მუ-შებს და გლეხებს წითელ მსოფლიოს შესაქმნელად.

მე, როგორც მოწაფე, ვესალმები ამ წითელ მოახლოებას. ვადვდებით ცხოვრებაში პროგრესული ნაბიჯები: სკო-ლაში, სკოლის გარე—ჩვენს ორგა-ნოში. შრომა მშრომელ საზოგადოე-ბაში! აი, სადაც გვიხმობს ჩვენი მო-ვალეობა.

იოსებ კეჭელია.

მე-11 წრ.

სპეციალური მომსახურება საქართველოს

მინდა გამოვთქვა ის თავზარდამცემი მწუხარება, რომელიც დაგვატყდა ჩვენც — მოწვევებს სახალხო არტისტის, ტკბილი მომღერალის ვანო სარაჯიშვილის დაკარგვამ. ვის არ გაუგონია მისი მომადლო- ებელი სიმღერა. ყოველი მისი ხმის ბგერა აღმამანს გულის სიღრმეში სწევდებოდა, ამქვეყნიურ ქირავანს ავიწყებდა და ახალს მხარეში გადაყავდა. ვისაც არ უნახავს ვანო სარაჯიშვილი, ვისაც არ მოუღმენია მისი უკვდავი ხმა, ის ვერ დაუფასებს, ვერ შეასაზრდებს მას შესაფერ კებათა ქებას. ასეთი დიდი ხელოვანის დაკარგვამ განსაკუთრებით დავიწყებულა გული. გვეყვარა ვანოს მოსმენა, ვერც სიღრმეში, ვერც სხვა რამე და- ბრკოლებზე ვერ გვეშლიდა ხელს ვანოს წარმატებული ჰანგების მოსმენაში. დიდებ- თან ერთად მოწვევებზე მუდმივი სტუ- ბარი იყო ვანოს გამოსვლებისა. აი, რა- ტომ ესტრადით ასე მწარე ცრემლებით მის დაკარგვას.

ალარ გვყავს ქართველი მუსიკის მესაი- დუმე ალარ გვყავს ქართველი ხალხის წყვეტილი ჯადოსნური ჰანგებით გადმო- ეცემი. მან ამგეტყველა ხალხის გულის წუხი- ლი მისი ქირავანის და გადმოგვცა „უღრმე- ლი“ „ოროველს“, „ამბსალომისა“ და „მალაზისა“ სახით. ალარ გვყავს განსაკუთ- რად გვყავს დიდი ხელოვანი, დიდი ქურუმი, დიდი ქართული ოპერა და თალხში გახევია ქართული მუსიკა. მოკვდა ქარ- თული ოპერის სულის ჩამდგმელი, მაგრამ ჩვენ, ახალგაზრდობა, შენი ნიჭით, შე- ნი სიყვარულით გამსჭვალულნი ვიმი- დოვებით, რომ წარმოვმოთ ჩვენი წია- ლიდან ისეთი ხელოვნება, რომელიც თქვენ ანდერძს არ უღალატებენ და შესძლებენ გახდენ ხალხის გულის მესაიდუმლე ისე ვით შენ იყავი. დღეს კი ახალ-გაზრდა მოწვევობა მუხის ვიდრეც შენი პა- ტიოსანი ცხედრის წინაშე. მართალია, მოგვკლდა, მაგრამ ქართულ ხელოვნების ისტორიას ტახტს დაუდგამთ გულში და ერთი წუთითაც არ ეიკივრებთ, რომ იმ ხალხმა, რომელმაც წარმოგვამა შენი კვლავ არ წარმოვამს შენი მსგავსი. მშვი- დობით დიდო ხელოვანო! ქართველი ერის გულში არ აღმოიფხვრება შენი შეუღარებელი, ტკბილი ჰანგები.

გ. ჩიხლაძე.

მე-15 შრომ. სკოლა.

* ეს სიტყვა უნდა წარმოეთქვა „მოწვევის ხმის“ დასაღებით მე-15 შრომ. სკოლის მოწა- ფის გრ. ჩიხლაძეს.

ვანო სარაჯიშვილის და- საფლავება.

მწუხარებით იყო მოცული ხელოვნე- ბის სასახლე და შიგ მიმავალი ხალხი. ყველა ესწრაფოდა, უკანასკნელად თვა- ლი მოეკრა იმ აღმამანს თვის, რომ- ელიც ოცი წელიწადი ემსახურებოდა ქარ- თულ ხელოვნებას, თვითონაც მოუ- ზადა მკიცე ნიადაგი ამ ხელოვნებას თვისი ტკბილი ჰანგებით ატკბობდა ხალხს და ქართული სიმღერები შეაყვარა არა მარტო ქართველ ერს, არამედ იმასაც, ვინც კი გაიგონა მისი ხმა და ვისაც ჩასწვდომია გულის სიღრმეში მისი ჰან- გები.

სწორედ ამისთვის იყო გატენილი შა- ბათ საღამოს მაჩაბლის ქუჩა. ყველა მო- უთმენლად ელოდა, რომ ენახა ვანო სა- რაჯიშვილის სახე. შიგ დარბაზში ისმის ორკესტრის სამგლოვიარო მარში, ისმის მიიმე ოხერა და ჩუმი ტირილი.

ვანო კი წევს ყველაზეში მშვიდათ და სამუდამოდ სძინავს.

დადგა კვირა დღე, როდესაც ვანო სარაჯიშვილი უნდა გამოასვენონ ხელო- ნების სასახლიდან და სამუდამოდ უნდა მიაბარონ მიწას.

ხალხი თან და თან მატულობს, მოდი- ან ხელოვნების სასახლესთან დღევანდებ- ბი, მსახიობები, მომღერალა გუნდები, ორკესტრები და სხვა. 3 საათზე მაჩაბ- ლის ქუჩაზე გავლა ალარ შეიძლება. ქუ- ჩა ხალხით სავსეა, მრავალი თვალი მიჰყრბილია ხელოვნების სასახლის კა- რებისაკენ.

დაქარა საათმა. ოთხის ნახევარზე გაისმა ორკესტრის გუნდთან შეერთე- ლი სამგლოვიარო ჰიმნი. კუბო გამო- აქეთ მწერლებს და არტისტებს. ხე- ლოვნების სასახლის წინ სიტყვა სიტყვა პაოლო იაშვილმა, რომლის სიტყვებმა აა- ქეთინა ხალხი.

ამის შემდეგ ხალხი დაიძრა, წინ მიუ- ძღვის დროშები და მრავალი გვირგე- ნები. კუბოს წინ სტუდენტები უფენ- დნენ ყველალებს. ხალხით გატენილია მაჩაბლის ქუჩა, ხალხის თავზე თითქოს მოსკლავს ღარი.

ქალაქის აღმასკომის წინ თავისუფლე- ბის მოედანზე პროცესიის გაჩერებისას სიტყვას ამბობს აღმასკომის წარმომად- გენელი აშხ. გაგაშვილი.

პროცესია განაგრძობს წინსვლას და შემდეგ ჩერდება სასახლის წინ, სადაც სიტყვა წარმოთქვა მთავრობის სახე- ლით აშხ. ვარძილაშვილი და კავკასიის არ- მისი სახელით აშხ. მათიკაშვილი.

მუშათა სასახლის წინ ილაპარაკეს პროფკავშირის და ხელოვნების მუშა- თა წარმომადგენელმა.

ვანო სარაჯიშვილის ცხედარი მია- სვენეს ქართული დრამის წინ, სადაც შეხვდა და გარდაიცვალა სიტყვა წარ- მოსთქვა აქ ვასაძემ, (ქუთაისის მე- სიკალური ტექნიკუმის სახელით) ილ. აბა- შიძემ, რომელმაც აღნიშნეს ვანოს ღვა- წლი ქართულ ხელოვნებაში და ბოლოს გამოეხატა სმუდამით. აგრეთვე სიტ- ყვა სიტყვა ალ. მუწყუნაძემ და საკუთარი ლექსი წაუკრა რაჟ. გგეტაძემ.

შემდეგ სახლმწიფო კონსერვატორიის წინ ვანოს ცხედარს შეხვდა კონსერვა- ტორიის წარმომადგენელი და წარმო- სიტყვა სიტყვა ვანო სარაჯიშვილის დაკარგვის შესახებ.

მხოლოდ 3 საათზე პროცესია მიუ- ახლოვდა სახლმწიფო ოპერის თეატრს, იქვე თეატრის გვერდზე უდგოდა სა- მუდამო ღიაღვივების დიდებულ მომ- ლერალს.

ხალხი აქ იქ მოაწყდა, რომ ძალიან ძნელი იყო მისი შეჩერება. დაწყებული რუსთაველის თეატრიდან, მთელი პროს- პექტი გატენილი იყო ხალხით, ყველა ღე- ლავს, იცინა რომ რამდენიმე წუთის შემ- დეგ ვანო სარაჯიშვილი ალარ იქნება და ჩაესვენებათვალაში.

ამ დროს სახლმწიფო ოპერის წარმო- მადგენელმა ვასაძემ და ევლახოვმა წარმოთქვა სიტყვა. მუსიკამ შეასრულა ვანოს პარტია აქესალმ და თეატრიდან პოპოვის ქალმაქაშელა თეატრის პარტია რასაც ხალხმა სიყვარულით თვისი ცრემლე- ბი. ხალხი გაქვეყნებული და სულ განაშლუ- იდა. ბოლოს წასრულეს ტირილი „დაი- სი“ — დან. როდესაც ძლიერ აღიღვა ხალხი. ეს იყო ბოლო. ვანო სარაჯიშვი- ლის სამარის კაფემადი მიაღწია იმ სიმა- ლერამ, რომელიც ის მოვიდა ცხოვრე- ბაში.

ბოლოს ქირსეულები გამოეხატეს ვანოს, კუბო დამდგეს და ჩაუშვეს სამა- რეში. სამარის წინ ჩნდება პატარა გრაჯი, რომელმაც გატეხილი სალა- მურის დასდებენ და მორთავენ სამარეს გვირგვინებით ან ყვავილებით.

5. აღნიშვნები.

ტუ. 1 საც. სა. რ. სკოლა.

საზოგადოებრივი სამსახური.

(გაზეთ „კომუნისტიდან“.)

17 ნოემბერს შესდგა განათლების სექ- ციის სხდომა, რომელზედაც აშხ. ქალა- რავამ გააკეთა მოხსენება განათლების განყოფილების მომავალი მუშაობის შე- სახებზე.

განათლების განყოფილების განზრახ- ვა აქვს და შესაფერის ღონისძიებაც

არის მიღებული, რომ მოკლე ხანში გა- იხსნას ოთხი საბავშვო სახლი, რომლის შენახვისათვის კისრულობს უპატრონო ბავ- შთა მეგობრობის საზოგადოება.

ამ მოკლე ხანში გატარებულ იქნება აგრეთვე სკოლების რაიონიზაცია. ქა- ლაქის ყოველ რაიონში შეიქმნება განა- თლების განყოფილების რწმუნებულთა ინსტიტუტი, რომელსაც დაევალება რო- გორც სკოლების სამეურნეო საქმის გაძ- ლოლა, ისე განათლების ყველა ფუნქ- ციების შესრულება — განათლების განყო- ფილების ერთ საზრუნავ საგანს შეად- გენს აგრეთვე წიგნებისა და სხვა სას- წავლლო საგნების უფასოდ მოწოდება ულა- რიბის მოწვევებისათვის.

განათლების განყოფილება მიმდინარე წელს აპირებს გახსნას ქალაქის განაპი- რა უბნებში ბიბლიოთეკა სამედიცინო და რამდენიმე საბავშვო სახლი.

საზოგადოებრივი მისი გავრცელება.

(გაზეთ „კომუნისტიდან“.)

დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული მიმდინარე ახალგაზრდობის აღზრდის სა- ქმეს საბჭოთა ხელისუფლების მიერ. ამ მხრივ განათლების კომისარიატი არ იშურებს თავის საშუალებას და ძალეებს. გადართობს დიდ დან 70-დე საბა- ვშვო წიგნი და ჟურნალი გამოშვებული განათლების კომისარიატიდან არსებულ საბავშვო გამომცემლობის მიერ, რომე- ლიც თავისი შინაარსით ბავშვთა შორის უკვედ ბელადის ილიის პრინციპების რეალზაციას ემსახურება და ფასის მხრივაც ხელმისაწვდომი არის.

სამწუხაროა ის ორგანიზები, რომელ- ნიც მოვალენი არიან გაავრცელონ ეს ლიტერატურა, გულგრილობას იჩენენ ამ საქმეში.

რამდენი ენერგია, ფული იხარჯება ამ ლიტერატურის გამომცემში და საქმე ბრკოლებზე, მხოლოდ პერიფერიებში მყოფ სათანადო ორგანიზების გულგრი- ლობის გამო.

ქუთაისის, ახალქალაქის, სენაკის, სი- ღნაკის, გორის, დუშეთის მაზრებში, აფხაზეთში, ოსეთში და აჭარაში არ იყრენ არც ერთს, სხვა მაზრებში იწე- რენ ძალიან ცოტა რაოდენობით. და ეს მიუხედავად იმისა, რომ რამდენჯერმე მიუმართავთ მიუწოდებით ბავშვებისა- თვის ეს ლიტერატურა. მოწაფე ბავშვ- მეტადრე სოფლისა, დამშეულია ლიტე- რატურით, თუ შეიძლება ასე ითქვას მას თავისი სასწავლო წიგნის მეტი არა აქვს რა, ის მოწყვეტილია მთლად კუ- ლტურულ ცხოვრებას.

აი, ამიტომ ის ორგანი, ის გამგე სკო- ლისა, თუ მასწავლებელი, რომელიც ბა- ვშვთა აღზრდას უღვას სათავეში, მოვა- ლა ამ გარემოებას უდიდესი ყურადღება მიაქციოს, მოწაფე — ბავშვს მისცეს ის, რაც მის სულიერ მოთხოვნილებას დაკ- მაყოფილებს, რაც მის გონების ჰორი- ზონტს გააფართოვებს.

ქურნალი „ნაქადული“ წელიწადში ღირს 3 მან. 50 კაპ., „წითელი სხივი“ — 4 მ. 50 კაპ., „ქარმირ წილერი“ — 5 მ. დენივე. არა გვეგონია ფასის სიძვირე იყოს დაბრკოლება.

იმ დროს, როდესაც ბავშვთა მოძრაო- ბის საკითხი ფართო ხასიათს იღებს, იმ დროს, როდესაც პიონერთა მოძრაობა ფრთხილად შლის და მთელს ჩვენს ახალ- გაზრდობას უნდა მიედლოს, — ამ დროს სკოლაში მართლმართლ ქურნალებს უქონლობა ზემოთაქვს რომ მთელს გულს ცოცხათ უნდა ჩაითვალოს.

საზოგადოებრივი მისი გავრცელება.

ამხმანგებო, მე მსურს ცოტა რამ ვსთქვა ერთ თვალსაზრისი ნაკლზე, რომ- ლის გამოსწორება საჩქარო საქმეა. ეს ნაკლი ის გახლავს, რომ ჩვენ — მოწაფე- ბის არ გვაქვს ჩვენი თეატრი. რა ხდე- ბა ჩვენში, როგორ ვემზადებით მომავლის- თვის? ამაში დიდათ ხელს შეგვიწყობს საკუთარი, საბავშვო თეატრის არსებობა, ეს შეადგენს ერთ უმთავრეს საყურად- ლეზო საქმეს, რომელიც ყველაში უნდა იწვედეს ცნობის მოყვარებას. განსა- კუთრებით ამ ბოლო დროს მოწაფეობის ნაწილს ახასიათებს ცუდი ყურად- პაპირობის წყა, დიდხანს ქოჩაში დარ- ჩენა, აყალ-მყალი, უშუალოდ სიტყვა- პასუხი და სხვა, რაც ჩვეულებრივ მოგ- ლენათ გარდაქმნა. რით ავსნით ჩვენ ამას, რასაკვირველია ყველაფერს თავის მიზეზი აქვს. არ შეიძლება, რომ ასეთი ქცევა თანდაყოლილ თვისებად ჩაგვეთვა- ლოს სიცოცხლით სავსე ახალგაზრდო- ბას. ახალგაზრდობის ბუნება იხოვს მოძრაობას, მოქმედებას, ეს არ არის მიუკარგებელი, ცივი; მას ყველაფერი იზიდავს თავისი ავტოგონიზებით. ამ დროს მას უნდა მიაწოდოს კარგი, გონების საზრდო, რომ მას შეეფერებო- დეს და მის მსოფლმხედველობას წასწე- დეს წინ, რათა ცხოვრებას შეხედეს მო- მხმდებელი. მართალია, მოწაფეობა ეს- წრება სხვა და სხვა წარმოდგენებს და კინოებს და ვითარდება, მაგრამ რა მხრით? ეს არ ნიშნავს იმას, რომ მოწა- ფეობა იწვრთნება როგორც საჭიროა.

გზა — ქარავანი.

მოქრის გზა — დარად, მზე — ქარავანი, ამსხვრევს ნაპირებს მხარის რკალში, და იტრუსება ზეცის თ ა ვ ა ნ ი, იწვიც მსოფლიო ოქტომბრის აღში.

შემონასკული თუჯის ძარღვებით მოქრის გრივალთ მასსა რკნული, ჰანთრის დრეწაყი გზის საშვალბით, ქარავნის ცეცხლში დნება ყინული.

გაძაფს გრილი მხსნელ დინამიტებს, გაისმის ყველგან მსხვრევის ზაფრი, მასსა რკნული ყველაფერს იტევს, მზე — ქარავანის ისმის ხმაური.

ქარავნის კრებულს გუშაგობს თუჯი, თუჯი, გმათბარი მზის დანათებით, დღეს ამეტყველდა მრავალ წლის მუნჯი და მხსნელ რევენში მოქრის ჰენებით.

წინ საუკუნე ჯანყის სიმძიმით ცეცხლის თვალებით ლაშქარს მოუძღვის, მსხვრევის სალტადან ტყეების წვიმით წითელი ქვეყნის ქარავანს უძღვის.

მოქრის ქარავან, წითელ ანბანით, ევლება ქვეყნებს მზე-დარ მოძღვრ წინსვლის ნაკადში კუთხ დანაბან ედება ყველგან მწველ ნიაღვრებად.

იწვის მსოფლიო ტვინის ანთებით და იკუტება მტრებით ლაშქარი, დნება სუშვული მზის დანათებით, ედება ქუჩებს ნაბიჯი ჩქარი.

მოქრის ქარავან, მებურ გრავანით იწვის მსოფლიო ზურგის მალეობთ ედება ყველგან სიგრი-სიგანით მზნ დინამიტით, ცეცხლის ალბით

მოქრის ქარავან ჩაქურ-ნამგალით, ტრიუმფს მოაფრენს ფოლადის მასსა, ამსხვრევს ნაპირებს დინამის ძალით, მოქრის ჰენებით: მახუტის რასსა. წინ მოიქცაის „მზე-ქარავანი“, ფოლადის ყნოსვით გაყავებული, დატრუსა* ლით მტრის ფოლადანი, მოქრის ჰენებით ალის კრებულთ.

ცეცხლის ლაშქარია მოქრის კრებულთ, ო, ქარავანის ახალი დრონი?

ინი.
ი,
ორებდა,
კად.
გოგაშვილი
ი
ქანა,
5?
გააქანა..
იქ არის გნა?..
რძვის ქვეყანა.
უან. რუხე.

განთიადი.

ღამეს წყვილადის ჩადრით მოცულსა, ნელ-ნელა შავი ფერი ეცვალა და დღის სინათლით დამარცხებულსა უეცრად ტახტგამოეცალა.

ლურჯ-კის ტატნობზე ვარსკვლავთ კრებულმა თვისი ბრწყინვალე ფერი დაკარგა. მალა ჰერში მოუხვედრებო ტორლამ ტბილი ხმები აჭარბავს.

ხარობდა ცელქი თავისუფლებით, ხან ძირს, ხან აღმა მარდათ დაქროლა, და მშვენიერი წყაროა ხმებით ყველგან სიციხლ, ლხენა დაქონდა.

აგერ კიდეცა მზე ამოვიდა და გადმოხედა თვის სამფლობელოს. და მიმოფანტა ირგვლივ სხივები, თვალი მოავლო კეკლუსა მდელის.

ს. კახაბრიშვილი.

მე-14-ე შრომის სკოლა.

განთიადი დედა-მისა.

თუ არა ჩვენ, მაშ ვინ? თუ არ ახლა, მაშ როდის? დაიგრილა ახალგაზრდობამ. აბა გზა, იგი მდგრად მოდის, თავ-აწევით, სიხარულით, ლხენით! გზა ვიწროა, კიდეც გაგვიხსენით! ალარა გვყავს აღმის და ევა, ძველი, ახალს ვეღარ მოვიყვამ! აბა, ფრთხილად, პიონერი მოდის, ოქტომბერმა მონა გაამხნევა!

ძიხბოლით: აბა, მითხარ, როდის? გზა უტყუთ, ეხლა უკვე მოდის! მზე იცინის, სხივი მხნეთ ამოდის, ბუნებასაც, უხარია განა! აწი სულ წინ, უფრო მდგრად წავა. მომავალი უნდა ამისთანა. ხუთი მხარე, წინ გვიდგას ვარსკვლავით, აწი მაინც სამშვიდობის გაეალო. განვახლოთ დედა-მისა ჩქარა, რაც ვიწვალთ ჩვენ ამ დროშის კმარა, ნოყიერათ, ვეცითოთ მისი, უკვე ძველი, ალარ გვიდა არა! ახლა მზემა წითლათ მოანათა და წინ! მდგრადი შეუერთდეთ ძმათა!

ტი-ტო.

სკოლა — კომუნა.

ახალ გზისაკენ.

(კედლის გაზეთიდან) მივესწრაფებით ახალ გზისაკენ, ახალ ნაჩვენებ სამოთხისაკენ, ახალი გეგმით გვიხდება სწავლა, მომავლისკენ სწორი გზით გავლა, დღღტრის გეგმამ შესცვალა ძველი, ხაგს მოკიდებულს გამოსტრა ყელი აი, დაგვიდა ნეტარი დღენი, დღეს გამარჯვება ჩვენია, ჩვენი! თვითმოქმედება, კვლევა, ძიება, თავისი ხელით საქმის ქეთება, გონებას გაწრთენის, გულს ახალსებს, მასშია შეება, სიამოვნება. მტკიცეთ ვიწვით დღღტრის გეგმა, მოწაფეებმა, მასწავლებლებმა! ვისწავლოთ შრომა და აზროვნება! ვისწავლოთ ბრძოლა ხალხის შეილებმა!

8. დვინაშვილი.

მე 15 შრ, სკ.

როდესაც მოწვევები იმყოფებოდა თვითონ, თავის ცხოვრებას ალწერს და საშუალება ეძებდა ცოცხალ დაგვანახოს სენაზე ის, რაც მის გულიდან აღმოჩენილი, მაშინ გაუმავალიდებოდა მის გონებას, შეეჩვეოდა შრომას, თვითმოქმედებას და მომავალში ცხოვრების დაბრკოლებებს მხნე გადამხმარებელი, როგორც მომზადებული ადამიანი. რომ მოწვევების მქონე საშუალება ჰქონდა თვითგანვითარებისა და ქუჩაში სიარულით არ გაიყენებინა, და რომ თავის კულტურულ განვითარებას თვითონ შეუწყოს ხელი, საჭიროა ერთი რამ, „საბავშვო თეატრი“! დიახ, ეს არის დიდ მნიშვნელობაში საკითხი მოწვევების ცხოვრებაში, რომელსაც ყველამ უნდა მიაქციოს ყურადღება და გაზრდის საშუალებით გამოსთქვამოს თქვენი აზრი.

მიწა გველესიანი.

მე-14 შრ. სკ.

დაგვიანებული მილოცვა „მოწვევის ხმის“.

ძვირფასო მეგობრებო! დღესაც ვერ გამოვრკვევულვართ სიხარულით, ვერ დაგვიგებებია, რომ ახალ-გაზდა მოწვევებმა მოიპოვეს იმდენი უფლება, რომ მათ აქვს თავისი საკუთარი ორგანო, გაზრდილი, „მოწვევის ხმა“. ნუ თუ დღეს თვითმოდ მოწვევს მიეცა იმდენი უფლება, რომ მან გაზრდილი ნათლად, თავისუფლად აღებულოს თავისი გულის ნაღები, თავისი ყოფა-ცხოვრება. დღევანდელი მოწვევა ძველ დროის მოწვევასთან შედარებით დიდად განსხვავდება თავისი ცოდნით თავისი, მდგრადი, მისი. ის წინ მიდის ჩქარი ნაბიჯით, მას ხელში უჭირავს ჩირაღდანი სწავლა განათლებისა და განვითარების წინსვლის ჩქარი ნაბიჯით. ძველი დროის რომელ მოწვევას შეეძლო ეახრობა თავისუფლად, მას წარმოადგენდა კი არ ჰქონდა, თუ განვითარების გარდა არსებობდა რამე ქვეყანაზე. დღეს კი არ მოიპოვებდა ისევე სასწავლოდ, სწავლა არ არსებობდა, რომ ჩამოეღო შრომის, თვითმოქმედების ფერხული, ისინი მთელი თავისი ენერგიით ცდილობენ წარმოადგინონ მოწვევას, ჩვენს სასწავლებელში არსებობდა ლიტერატურული წიგნი „ციკარი“, რომლის უფლებები ასე თუ ისე მაინც შეზღუდული იყო. დიდხანს იარსება ამ წიგნს დიდის წყალობით, მაგრამ ის მაინც ვერ აშორდა დაშლის გზას. დაიშალა ჩვენი საყვარელი, ერთ დროს გაქცეული, უფლები „ციკარი“, რამაც დიდად დაალონა მოწვევას, არც კი აცოდინებდა გაზრდილი, ისე სტატუსიდან ხელიდან და აღტაცებით კითხულობდნენ. მათ სახეზე იხატებოდა დიდი სიამოვნებისა, მათ გულში აღიძრა სურვილი მოწვევისა. ახლა ყველა, გესურს მივაწვდინოთ მასალა ამ საყვარელ გაზეთს, რომ მან მაგრად გაიღვას ფესვები, გაჰყდოს ის ეკლანი გზა, რომელიც ვერ კიდევ წინ ეღობება! მაშ, მეგობრებო, გისურვებთ მედრად წინ სვლას, ნათელი ფიქრი მოუშალოს და იმ საერთო მიზნის განხორციელების ცხოვრებაში, რომელიც ჩვენ ახალგაზრდობას გვაქვს დასახული! გაუმარჯოს „მოწვევის ხმა“-ს, ჩვენ შრომას და თავისუფლებას!

კ. ჩხლაძე.
თ. ვეშაბიძე.

მე-8 შრ. სკოლა.

ინტელიგენტიდან გამოუყვანილი მახრჩობელა გველი.

გასულ კვირას ერთმა ავსტრალიელმა მოიყვანა ჩვენს სასწავლებელში ინტელიგენტიდან მახრჩობელა გველი. ის ძალიან სანატყლო იყო. მოწვევები ყოველ ღამის ძიებებს ხმარობდნენ მის სანახავად ყველა დარბაზში მოვთავსდით, შუა დღეში ავსტრალიელმა დიჭირა. წინ ყუთი დაიდგა. სრული სიჩქერა ჩამოვარდა. ავსტრალიელმა გახსნა ყუთი და იქიდან ამოიყვანა უზარმაზარი გველი. რომელიც 2 ფუტის იწონიდა, სიგრძე სამი მეტრი ჰქონდა. იგი ჭრელი იყო. თავი კაცის მუშტის ოდენა ჰქონდა, ტანი მოხრილი

გუშათა სილამა.

გავიმარჯვით დღეს მუშებმა, ძირს დაემახეთ ბატონობა, აღარ არის ძველი ტანჯვა, ძველი ჩაგვრა და მონობა.

დავანგრეთ, დავსწვით, მოვსკეთ ძველი ტანჯვა და ქვეყანა. ახალ ცხოვრებას ვაშენებთ და შევქმენით სულ სხვა ხანა!

ჩვენ დროში ძველ არ იქნება მატყუარი და მყვლეფვი, ჩვენ არ გვინდა მუქთა ხორა სხვისი ლუკმის მტაცებელი.

ჩვენ კი ჩვენი გუშათობით შევქმენით ახალ ქვეყანას, ალთქმულ მხარეს ვაყავებთ. ვწმენდთ და ვკაფავთ შრომის გზასა

გაუმარჯოს ჩვენს დიდ მიზნებს! გაუმარჯოს წმიდა შრომას! გაუმარჯოს ჩვენს რიგებში ჩამდგარი ხალხის გულის ნდობას!

ვერა ხითაროშვილი.

მე-4 შრ. სკ.

ტანზე 55 შავი რგოლი ჰქონდა. ეს იმის წლოვანობის ნიშანია. გველის პატრონის გადმოცემით ის ინდოეთიდან არის მოყვანილი. ინდოეთში ეს გველი თურმე სამის წელიწადს სიცოცხლობს. იზრდება საშინელი სისწრაფით და აღის 20 ფუთამდე. ამასთან იგი არის ძალიან ლომიერი. თვით ვეფხვით კი ხდება ხოლმე მისი მსხვერპლი, თუ მან თავის ბასრი კბილები თავში არ ჩაუჭირა! გველი მაშინვე შემოეხვევა ისე მაგრად რომ იქვე სულს გაანთხევინებს, შემდეგ კი ნელ-ნელა შეეცემა. თუმცა პატარა თავი აქვს, მაგრამ პირი ისე გაგანიერდება ხოლმე, რომ მთელ კურდღელს გადაყლაპავს. ადამიანს ის სულ მალე უმოკრივდება. ეს იმიტომ რომ ჩვენი თაღების ცქერის სიძლიერე იმდენად ასუსტებს, რომ ღონე მიხილი ნებდება ადამიანს. აღსანიშნავია ისიც, რომ მასაც აქვს თვალე-

რომელიც ფრინველი, ის მაშინვე დაატყვევდება ფრინველს მთელი თავისი ძალით. ფრინველს უნდა გაქცევა, მაგრამ ერთ ადგილზე სდგას. მსხვერპლი ჰყვით, თუმცა იმავე დროს თვითონ უფარდება გველს პირში. მახრჩობელას ასე იჭერენ: ააშენებენ ქობს, შიგ თხრილს აკეთებენ. ქობში ააშენებენ ფრინველებს. გველი ყნოსვით მიაგნებს სოროს და შევა შიგ; ინდოელი მაშინვე დაუხშობს ქობის კარებს. სამი დღის მერე შევა ინდოელი და დაიჭერს; შემდეგ მახრჩობელას ჰყვით ევროპელებზე, ან და თვითონ დაჰკლავს, აგებენ შამფურზე და გვერდულად მიერთმევენ; თურმე ერთხელ გველის ქობში დროს ჩვენი ნაცნობი ავსტრალიელიც მოუპატიებიათ, მაგრამ აბა როგორ შესაძლოა ის გველის ხორცს. ავსტრალიელმა აგვისონა რომ მის გველს არ უყვარს ხმაურობა და გაღიზიანება. თურმე 5 წელია რაც მასა ჰყავს ეს გველი, მაგრამ არაფერი არ უწყენიანია და თუ მას შეაწყებენ, იგი მაშინვე შემოეხვევა თვით პატრონს და დაამტყვევებს; გველი მართლაც ცდილობდა შემოეხვეოდა მას, მაგრამ ავსტრალიელი მაშინვე გაეცლებოდა. ის შხამიანი არ არის. მახრჩობელა ღონიერია. ის ბევრ სახრდოს მოულობს, ცოცხლობს მთელი 3 საუკუნე, ზამთარში არ იძინებს, მისი სწრაფი ზრდა მუდმივ მოძრაობას საჭიროებს. 5 წლის განმავლობაში ნახევარი მეტრი სიგრძე მოუმატია. მახრჩობელა ტყავს ორ თვეში ერთხელ იცვლის. ის მოძრაობს ნეკნებისა და თევზისებური ფეხების საშუალებით. ავსტრალიელმა გველი, რომ მახრჩობელა შეიღებს კვერცხებიდან კი არ სჩიკავს, არამედ შობს. თავის წიწილებს შეჰამს, თუ იმათ გაქცევა ვერ მოასწრეს.

ბ. გველესიანი.
მე-14 შრომის სკოლა.

შანიშნა მახრჩობელა გველის შესახებ.

ორიოდე სიტყვა მინდა ვთქვა იმის შესახებ, თუ რამდენად სწორი ცნობებს ზერცელებს ამ ემად თბილისში მყოფი ავსტრალიელი თავის მახრჩობელა გველის შესახებ.

პისი ცნობები ყველა არ ას სწორი, საჭიროა ამას ყურადღება ჩქეცს. მოწვევებმა უნდა ღებულობდნენ ცნობების შესახებ უტყუარ ცნობებს. ლა გავიხილოთ ცნობების სისწორე. ავსტრალიელი ამბობს, რომ მახრჩობელა გველი ცხოვრობს განსაკუთრებით ინდოეთში. ეს არ არის სწორი, ვინაიდან მეცნიერულ ცნობებიდან, ჩამოხრებული გველი ცხოვრობს შუა ჩრდილო-ბრაზილიაში, გვინამაში, ვენეციაში, პატარა ანტილიის რამდენიმე კუნძულზე, ამაზონის სამხრეთ ნაწილში, და აუკლიორ-ანტილიის არსებობს. მისი სიგრძე არ აღემატება 1-30 ფუტს. რაც შეეხება იმას, რომ ჩვენ 55 ქრელი რგოლი აქვს, ეს არის მართალი, რადგანაც მახრჩობელას კანი დაფარულია სამი მოცისფრო-მოწითალო და რამდენიმე ელვით შავი, ლითონისებრი მახრჩობელა გველი 20 ფუტამდის აღწევს. იგი აღემატება რაც უნდა დიდი ეკვმული იყოს 4 ფუტს. მისი დაქერის შეგ ამბობს, რომ ქობში სამი დღე იკრივებოდა თან არისო და ბოლოს კრენო. ამდენი შრომა, ამდენი ენეის დახარჯვა რატ უნდა, როდესაც ადამიანი მის სოროს, გასავლში გააქვს პატარა ბაჭრის მაყურჯს და ადვილ იგდებს ხელში მახრჩობელა გველსა არა მარტო გემრიელად მიირთვნენ, არამედ მისი ტყავიდან აკეთებენ სხვა-სხვა ფარებს, ტანისამოს და ას. გველი შხამიანი არ არისო, მე პატივს ვცემ გამოგია მახრჩობელას როგ უჯახედ ლაპარაკობს ის. საერთოდ ნამდვილი მახრჩობელა თავის სიძლიერით ერთად საშინელი შხამიანიც არის. ხოლო ამ რჯახიდან გველი „ანაკონა“ არ არის შხამიანი. დიდი შეცდომითივე მახრჩობელა სამ საუკუნეს ცოცხლობს გველი სიცოცხლობს დაახლოებით 30-40 წელიწადს. იგი მოძრაობს თევზისებური ფეხებით, აუხსნია სტრალიელს. მის არავითარი ფეხები არ ეს. მას აქვს (დამთავრებული გველმან 200 ნეკი რომლის საშუალებითაც მოაოხებს. დედა ახალ დაბადებულს სკაო, უხსენებია მას, როგორც მახრჩობელა, ისეთი თბილი დედობრივ გრძნობა გველი იშვიათია.

ყველა ეს ცნობები სწორია ჩემ მიერ შეთხზული არ არის, ეცნიერული ცნობებია, რომელიც ამოკრიფე ბრემის და რანკეს წიგნიდან.

აულებანი.

ჩვენი გუშათა.

მე-14-ე შრომის სკოლის პირველ მე-8-ე ჯგუფს გასულ ხუთშაბათს ჰქონდა კრება. კრებაზე საკლასო ივთმართველობის გამგებმა მოხსენება გააკეთა თავის გამგებობის ერთი წლის მოქმედების შესახებ.

მუშაობა როგორც კლასში, ისე საკლასო, სალიტ. გამოცემის საქმეში და ბიბლიოთეკაზე დამატებითი მუშაობა იყო, შემოვიდა შეკითხვები. ძველა გამგებმა სათანადო პასუხი გასცა შეკითხვებს. შემდეგ იქნა არჩეული ახალი გამგე-

გუშათა სასახლის დროშა.

მუშათა სასახლეს ამშვენებს დროშა მუშათა კლასის სისხლით ღებილი, დღეს გაიმარჯვა მუშა-მშრომელმა, ჩვენში ზეიმობს შრომისა შეილი.

ბევრჯერ დაფლიტეს თუმცა ეს დროშა, ბევრჯერ ოხ, ბევრჯერ მას მტერი ხვედა, მაგრამ მშრომელთა გმირი ლაშქარი ფარხმალს არ ყრიდა და არ იხვედა.

და დღეს ხომ ხედავთ, მან გაიმარჯვა. კვლავ მუშას შერჩა, ეტრფის მზის ალგებს, და შრომის დროშა, ჩვენი დიდება, სასახლის თავზე ააფრიალეს!

მიქაძე გიორგი.

მე-14 შრ. სკ.

ილია ჭავჭავაძის განდევნის

შენ, განდევნილი ხარ ცრუ—მოწვევით და მოლაპატე მშობელი ერის. ქართველის ძეგლ გიწოდებია, და ქართველის შეილს აგი შეფერის?

გადმოკარგულხარ შენ შორს სენაში, მოშორებხარ და-მას, ყველას, და შედგომხარ ძალდატანებით სულის ცხოვრების რაღაც რწმენასა.

მაგრამ რწმენასაც ვერ ემსახურე, ქალი რომ ნახე, რამ გავაოცე? რომ აცახცახე, ეშმა მოგვიბლა, შენმა ტურქებმა შორის აიკოცა.

რამ დაგაბნია, ისე ვით ფეტი, რამ შეგიცვალა სახე ნეტავი? სულისთვის ხორცი გიწამებია, რწმენაზე იყავ მტკიცე გულ ზეგვი.

ხორცი დასტანჯე, სულითაც წაწყდი, და ხალხიც დაგმე გახტი უგური, გადგირაღდა ელვისგან გული და განტყვე ტანჯული სული.

ქართველი ერი იქ იტანჯოდა, მას გაეცემა რისთვის? სულისთვის. განა ხალხისთვის, განა ბრძოლისთვის? მხოლოდ და მხოლოდ შენი თავისთვის.

დ. წერეთელი.

მე 15 შრ. სკ.

ილია მე-14 შრომის სკოლაში მოხუცების აღსანიშნავად.

შვიდ ნოემბერს, ოქტომბრის რევოლუციის აღსანიშნავად მე-14 შრ. სკ. გამართულ იქნა დილა. თუმცა ცუდი დარი იყო, მაგრამ მოწვევები მაინც ბლომად მოგროვდნენ. ყველას სახეზე ღიმილი ჰქონდა, არც ესენი ჩამორჩნენ სხვებს. სიხარულით და სიამოვნებით კითხულობდნენ გაზ. „მოწვევის ხმა“-ს პირველ ნომერს. თითქმის არ დარჩენილა არც ერთი დამსწრე მოწვევით მასწავლებელი, რომ არ შეეძინა იგი. პატარა მართლად დარბაზს, ამშვენებს ბელადების სურათები, თორმეტ საათზე უკვე აშხ. ირ. მაქაე-რიანი სახეში დილის გახსნილად აცხადებს, მაშინვე იქნა შესრულებული ინტერნაციონალი გუნდის მიერ. საყურადღებო და შინაარსიან მოხსენებას კითხულობს ალბანური ოქტომბრის რევოლუციის შესახებ. შემდეგ იმავე საათის მოხსენებას აკეთებს მერაბ ორახელაშვილი. დამოლოს მისივე წინადადებათ დამსწრე ამხანაგები ფეხზე აღდგომით პატივს სცემენ რევოლუციისათვის დაღუპულ მებრძოლებს. კარგად იყო სამგლოვიარო ჰიმნი შესრულებული. მადლობის ღირსია ამისთვის გალობის მასწავ. შ. თაქთაქიშვილი. შემდეგ წაითხულ იქნა მრავალი ლექსები და სხვა. რასაკვირველია დღის შესაფერისი, ისე რომ დამსწრე ამხანაგებზე კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა და ნასიამოვნები, ინტერნაციონალის სიმღერით დაიშალენ.

იოსებ გველესიანი.
სალამო ტფ. 1 სავ. საჩ. შრომის სკოლაში.

7 ნოემბერს ტფ. 1 საცდ. საჩ. შრომის სკოლაში გაიმართა საღამო მე VIII-ჯგუფის მოწვევითა ხელმძღვანელობით. საღამოს მთელი პროგრამა შეფარდებული იყო ოქტომბრის რევოლუციის 7 წლის თავის დღესასწაულისათვის. საღამო დაიწყო საღამოს 7 საათზე. პირველად ყოველისა ზემოხსენებული სკოლის გუნდმა შესრულა ინტერნაციონალი. შემდეგ მე-VIII-ე ჯგუფის ერთ-ერთმა მოწვევამ წაიკითხა მოხსენება „ოქტომბრის რევოლუციის“ შესახებ. ოქტომბრის რევოლუციის მნიშვნელობასა და შედეგებზე. ამის შემდეგ ზოგიერთმა მოწვევამ წაიკითხა თავისი საკუთარი დამსწრე ოქტომბრის რევოლუციისადმი მიძღვნილი. ბოლოს იქნა დადგმული დრამა 3 მოქ. „რევოლუციის აღშო“ მე-VIII ჯგუფი ლიტერატურული წრის მიერ შეთხზული. რაც შეეხება წარმოდგენის შესრულებას, კარგადაა ჩატარდა და ავრთვე კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა დამსწრე საზოგადოებაზე.

ბ. ა.

1 საცდ. საჩ. სკოლა.

ილია მე-14 შრომის სკოლაში მოხუცების აღსანიშნავად.

შვიდ ნოემბერს, ოქტომბრის რევოლუციის აღსანიშნავად მე-14 შრ. სკ. გამართულ იქნა დილა. თუმცა ცუდი დარი იყო, მაგრამ მოწვევები მაინც ბლომად მოგროვდნენ. ყველას სახეზე ღიმილი ჰქონდა, არც ესენი ჩამორჩნენ სხვებს. სიხარულით და სიამოვნებით კითხულობდნენ გაზ. „მოწვევის ხმა“-ს პირველ ნომერს. თითქმის არ დარჩენილა არც ერთი დამსწრე მოწვევით მასწავლებელი, რომ არ შეეძინა იგი. პატარა მართლად დარბაზს, ამშვენებს ბელადების სურათები, თორმეტ საათზე უკვე აშხ. ირ. მაქაერიანი სახეში დილის გახსნილად აცხადებს, მაშინვე იქნა შესრულებული ინტერნაციონალი გუნდის მიერ. საყურადღებო და შინაარსიან მოხსენებას კითხულობს ალბანური ოქტომბრის რევოლუციის შესახებ. შემდეგ იმავე საათის მოხსენებას აკეთებს მერაბ ორახელაშვილი. დამოლოს მისივე წინადადებათ დამსწრე ამხანაგები ფეხზე აღდგომით პატივს სცემენ რევოლუციისათვის დაღუპულ მებრძოლებს. კარგად იყო სამგლოვიარო ჰიმნი შესრულებული. მადლობის ღირსია ამისთვის გალობის მასწავ. შ. თაქთაქიშვილი. შემდეგ წაითხულ იქნა მრავალი ლექსები და სხვა. რასაკვირველია დღის შესაფერისი, ისე რომ დამსწრე ამხანაგებზე კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა და ნასიამოვნები, ინტერნაციონალის სიმღერით დაიშალენ.

მე-14 შრ. სკ.

მოქალაქე სოსო.

